

УКРАЇНА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ КООПЕРАТИВНИЙ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА
1 провулок Кармелюка, 6, м. Чернівці, 58003
tel.: (0372) 530-592, fax: (0372) 53 05 87, e-mail: chkepk@gmail.com, web: college.cv.ua

UKRAINE
CHERNIVTSI COOPERATIVE
PROFESSIONAL COLLEGE OF ECONOMY AND LAW
1 prov. Karmeliuka, 6, Chernivtsi, 58003

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Степан КОШКАРОВ

3 2024 р.

ПРОГРАМА
з Української мови
для слухачів підготовчих курсів на основі
базової середньої освіти

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
соціально-гуманітарних та
природничо-наукових дисциплін
Протокол № 6
від «19» січня 2024 р.

Голова циклової комісії

Світлана Лугова

Чернівці – 2024

Анотація

Програма з дисципліни «Українська мова» для слухачів підготовчих курсів на основі базової середньої освіти відповідає Державному стандарту базової середньої освіти, укладена на основі навчальних програм, затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України.

Пояснювальна записка

Українська мова – державна мова України. Як форма вияву національної й особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини.

Вільне володіння державною мовою забезпечує реалізацію освітніх можливостей слухачів та потенційних абітурієнтів в усіх сферах життя, у тому числі і в майбутній професійній діяльності.

Відповідно до поставленої мети головними завданнями навчання української мови в основній школі є:

- виховання стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення української мови;
- формування духовного світу особистості, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу й людства загалом;
- формування у школярів компетентностей комунікативно доцільно й виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях і сферах спілкування з дотриманням норм українського етикету;
- ознайомлення з мовною системою й формування на цій основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних і правописних умінь і навичок; здатності учня до аналізу й оцінки мовних явищ і фактів;
- формування вмій розрізняти, аналізувати, класифікувати мовні факти, оцінювати їх з погляду нормативності, відповідності ситуації та сфери спілкування; працювати з текстом, здійснювати пошук інформації в різноманітних джерелах, використовувати її в самостійно створених висловленнях різних типів, стилів і жанрів.

Визнання компетентнісного підходу провідним у навчанні передбачає формування не лише предметної, а й ключових компетентностей, зміщення акцентів зі знанневого на діяльнісний освітній результат.

Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності сформульовано в термінах компетентнісного підходу: **діяльнісний компонент** — слухач *розпізнає, розрізняє, описує, аналізує, порівнює, планує, застосовує* тощо; **знаннєвий** — *називає, формулює, записує, наводить приклади* тощо; **ціннісний** — *усвідомлює, критично ставиться, оцінює, обґрунтовує, робить висновки, висловлює судження* тощо.

Слухачі повинні володіти такими компетентностями:

Ключові компетентності	Компоненти
------------------------	------------

Спілкування державною мовою	<i>Уміння:</i> використовувати українську мову як державну для духовного, культурного й національного самовияву; застосовувати знання орфоепічних, орфографічних, пунктуаційних орфограм, пояснювати їх, правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити і виправляти орфографічні помилки; застосовувати усі види мовленнєвої діяльності; усно й письмово тлумачити поняття, факти; висловлювати думки, почуття, погляди; оцінювати й осмислювати ситуацію спілкування; реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ; здійснювати адекватний змістові й умовам спілкування добір мовно-виражальних засобів; володіти засобами української мови — її стилями, типами, жанрами; правильно вимовляти й писати слова, творити їх граматичні форми; конструювати речення й тексти; дотримувати норм етикету під час спілкування.
Уміння вчитися впродовж життя	<i>Уміння:</i> визначати мету навчальної діяльності та способи її досягнення; планувати й організувати власну навчальну діяльність; читати, використовуючи різні види читання; постійно поповнювати власний словниковий запас; користуватися різними джерелами довідкової інформації; здійснювати самооцінювання результатів власної діяльності, рефлексію; застосовувати комунікативні стратегії відповідно до мети та ситуації спілкування.
Соціальні та громадянські компетентності	<i>Уміння:</i> аргументовано і грамотно висловлювати власну громадянську позицію в суспільно-політичних питаннях; співпрацювати з іншими на результат, запобігати конфліктам і розв'язувати їх, досягати розумних компромісів.
Загальнокультурна грамотність	<i>Уміння:</i> використовувати українську мову для духовного й культурного самовиявлення; дотримуватися норм української літературної мови та мовленнєвого етикету; використовувати досвід взаємодії з творами мистецтва в життєвих ситуаціях; створювати тексти, виражаючи власні ідеї, досвід і почуття та використовуючи художні засоби; добирати літературу для читання з метою одержання насолоди та користі від прочитаного.

Діяльнісна (стратегічна) змістова лінія

Види загальнонавчальних умінь	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
Організаційно-контрольні	<i>Слухач:</i> усвідомлює та визначає <i>мотив</i> і <i>мету</i> власної пізнавальної й життєтворчої діяльності; планує діяльність для досягнення мети, розподіляючи її на етапи; оцінює проміжні й кінцеві <i>результати</i> пізнавальної діяльності, робить відповідні корективи.
Загальнопізнавальні (інтелектуальні, інформаційні)	<i>самостійно</i> аналізує мовні й позамовні поняття, явища, закономірності; порівнює, узагальнює, конкретизує їх; робить висновки на основі спостережень; виділяє головне з-поміж другорядного; здобуває інформацію з різноманітних джерел (довідкової, художньої літератури, ресурсів Інтернету тощо), здійснює бібліографічний пошук, працює з текстами вивчених типів, стилів і жанрів мовлення; систематизує, зіставляє, інтерпретує готову інформацію; моделює мовні й позамовні поняття, явища, закономірності.
Творчі	<i>самостійно</i> уявляє словесно описані предмети і явища, фантазує на основі сприйнятого; прогнозує подальший розвиток певних явищ; переносить раніше засвоєні знання й уміння в нову ситуацію; помічає й формулює проблеми в процесі навчання й життєтворчості; усвідомлює будову предмета вивчення; робить припущення щодо способу розв'язання певної проблеми; добирає аргументи для його доведення; спростовує хибні припущення й

	твердження.
Естетико-етичні	<i>усвідомлює</i> обов'язок кожної людини творити добро словом і ділом; готовий і здатний його виконувати, помічає й цінує красу в мовних явищах, у творах мистецтва, явищах природи, вчинках людей і результатах їхньої діяльності; критично оцінює відповідність своїх вчинків загальнолюдським моральним нормам, усуває помічені невідповідності; виявляє здатність поставити себе на місце іншої людини;.

Тематичний план дисципліни «Українська мова»

№ з/п	Назва розділу	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
1	Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [u], [o] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i> . Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках, <i>не</i> з різними частинами мови	Слухач повинен вміти: розташовувати слова за алфавітом; наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм; визначати звукове значення букв у словах; розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила
2	Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальнонавживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми	Слухач повинен пояснювати лексичні значення слів; добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; уживати слова в переносному значенні; знаходити в тексті й доречно використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні
3	Будова слова. Словотвір	Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова	Слухач повинен визначати значущі частини й закінчення слова; розрізняти форми слова й

			спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні
4	Морфологія Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно і под.)	Слухач повинен розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
5	Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників	Слухач повинен розпізнавати й відмінювати прикметники; визначати розряди прикметників за значенням; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; відрізняти правильні форми прикметників від помилкових
6	Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	Слухач повинен розпізнавати й відмінювати числівники; відрізняти правильні форми числівників від помилкових; правильно використовувати їх у мовленні; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат
7	Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників	Слухач повинен розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно використовувати їх у мовленні; правильно писати неозначені й заперечні займенники
8	Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но</i> , <i>-то</i>). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.	Слухач повинен розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособове дієслово; визначати види, часи й способи дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів. Розпізнавати дієприкметники (зокрема-відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхні морфологічні ознаки й синтаксичну роль; відрізняти правильні форми

		<p>Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.</p> <p>Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот</p>	<p>дієприкметників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники, дієприкметникові звороти та безособові форми на -но, -то в мовленні. Розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприслівників від помилкових; . правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами</p>
9	Прислівник	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>Слухач повинен розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізнити правильні форми ступенів порівняння прислівників від помилкових; правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні</p>
10	Службові частини мови	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників.</p> <p>Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p>Слухач повинен розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати прийменники в мовленні. Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізнити сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні. Розпізнавати частки; правильно писати частки</p>
11	Вигук	<p>Вигук як частина мови. Правопис вигуків</p>	<p>Слухач повинен розпізнавати вигуки й правильно їх писати</p>
12	Синтаксис Слово-сполучення .	<p>Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення</p>	<p>Розрізнити словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення</p>
13	Речення	<p>Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості</p>	<p>Слухач повинен розрізнити речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за будовою, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за</p>

		й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю: другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); . за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)	наявністю необхідних членів речення, за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення)
14	Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом та присудком. Тире між підметом і присудком	Слухач повинен визначати структуру простого двоскладного речення, особливості зв'язку між підметом і присудком; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення. Правильно вживати тире між підметом і присудком
15	Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот	Слухач повинен розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні
16	Односкладні речення	Грамматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)	Слухач повинен розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні
17	Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	Слухач повинен розпізнавати просте речення з однорідними членами; звертаннями; вставними словами, словосполученнями й реченнями; відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
18	Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	Слухач повинен розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають

			конкретній комунікативній меті
19	Складно-сурядне: речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні	Слухач повинен розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати їхні виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
20	Складно-підрядне, речення.	Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини; Підрядні сполучники й сполучні слова, як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	Слухач повинен розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних частин, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
21	Безсполучникове складне речення	Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.	Слухач повинен розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
22	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	Слухач повинен розпізнавати складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
23	Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки, в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Слухач повинен вміти замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
24	Стилістика	Стилі мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний), їхні основні ознаки, функції	Слухач повинен розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами

			української мови в комунікативному процесі для оптимального досягнення мети спілкування
25	Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат: мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне, мовлення. Тема й основна думка висловлення; Вимоги, до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки, тексту, зв'язність, комунікативність, членованість у інформативність. Зміст, і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів	Слухач повинен уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, вибраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи й приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставини; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти помилки в змісті, будові й мовному оформленні власних висловлень, спираючись на засвоєні знання

Критерії оцінювання знань слухачів з української мови, які складають письмове випробування (диктант)

Диктант оцінюється за 12-бальною шкалою на основі таких критеріїв:

- ✚ орфографічні та пунктуаційні помилки оцінюються однаково;
- ✚ помилка у тому самому слові, яке повторюється в диктанті кілька разів, вважається однією помилкою; помилки на те саме правило, але в різних словах вважаються різними помилками;
- ✚ розрізняють грубі і негрубої помилки (перелік таких помилок наводиться нижче).

При оцінюванні диктанту виправляються, але не враховуються помилки:

- ✚ на правила, не включені до шкільної програми;
- ✚ у передачі авторської пунктуації.

Серед помилок виділяються негрубої, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності. До негрубих відносяться помилки:

- ✚ у винятках із правил;
- ✚ у написаннях великої літери у складних власних назвах;
- ✚ у випадках написання разом і окремо прислівників (утворених від іменників з прийменниками);
- ✚ у випадках написання *не* разом чи окремо з прикметниками чи дієприслівниками, які є присудком;
- ✚ у власних іменах неукраїнського походження;
- ✚ у разі, коли замість одного знака поставлений інший;
- ✚ при заміні українських літер російськими.

За наявності в диктанті більше п'яти поправок (виправлення неправильного написання на правильне) оцінка знижується на один бал. Відмінна оцінка не ставиться за наявності трьох і більше виправлень.

Нормативи оцінювання диктанту

Бали	Кількість помилок	Бали	Кількість помилок
1	15-16 і більше	7	4
2	13-14	8	3
3	11-12	9	1+1 (негруба)
4	9-10	10	1
5	7-8	11	1 (негруба)
6	5-6	12	-

Зразок диктанту

Поет національної честі

Після Тараса Шевченка долю поета – провідника національного ідеалу українського народу – перейняв Іван Франко і це високе покликання гідно виконав. Дослідження спадковості цієї долі, встановлення співзвучних моментів у творчості обох поетів дуже цікаві не тільки в історико-літературному значенні.

Важливо з'ясувати розвиток національного ідеалу, оскільки він відбивається у свідомості великого митця і в перетвореному вигляді впливає на подальше зростання національної свідомості в масах. Можна вважати, що Іван Франко виявив історичну чуйність у розумінні національного ідеалу, ввів у нього нові риси, зумовлені сучасним йому станом розвитку українського народу, і тим самим сприяв подальшій кристалізації його.

У Шевченка була глибока віра в сили рідного народу, у те, що історія його, хоч наче й перервана, усе ж не закінчена і скаже своє вагоме слово. Шевченко був сильний як поетичний виразник народу саме цією вірою. У Франковій поезії бачимо перехід віри в упевненість, у переконаність у тому, у що вірило попереднє покоління. Життя виправдало віру генія, віра створила діло, діло перетворилося в тисячні факти національного пробудження.

(160 слів)

Із часопису

Список рекомендованої літератури

1. Авраменко О.М., Чуріна В.Ф. Українська мова. Збірник диктантів, 9 клас. – К.: Грамота, 2016.
2. Глазова О.П., Кузнецов Ю.Б. Українська мова: Підручник (академічний рівень). – К.: Зодіак-ЕКО ВД, Освіта, 2010-2011.
3. Дияк О.В, Прудка В.М. Українська мова. Довідник для абітурієнтів та школярів.- К.: Літера ЛТД, 2011.
4. Жовтобрюх В.Ф. Українська мова. Рівень стандарту. Комплексний зошит для контролю знань., 10-11 класи. – К.: Ранок, 2011.
5. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів. Навч. посіб. – 4-те вид., допов.- К.: Вища школа, 2003.
6. Козачук Г.О. Українська мова. Практикум, К. :Вища школа, 2008.
7. Лобода В.В., Скуратівський В.Л. Українська мова в таблицях: Довідник. – К., 2008.
8. Орфографічний словник української мови. – К.: Довіра, 1994.
9. Словник-довідник правопису та слововживання //За ред. В.М. Русанівського. – К., 1996.
10. Словник труднощів української мови/За ред. С.Я. Єрмоленко. – К., 1989.
11. Українська мова: Збірник диктантів для випускних екзаменів. - К., 2010.
12. Український правопис/ НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні, Ін-т української мови. – К.: Наукова думка, 2012.
13. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Авраменко О. – К: Грамота, 2017.
14. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Глазова О. П.– Харків: Вид-во «Ранок», 2017.
15. Шевчук С.В. Українська мова. Збірник диктантів (навчальний посібник). Вища школа, 2002.
16. Ющук І.П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2002.
17. Ярмоленко С.Я., Сичова В.Т. Українська мова. 11 клас: Підручник (рівень стандарту). – К.: Грамота, 2011.

Інтернет-ресурси

[http:// 2.webpen.com.ua](http://2.webpen.com.ua)
<http:// ukr-mova.in.ua>
<http:// 4.learningapps.org>
<http:// learningapps.org>
<http:// learningapps.org>
<http://learningapps.org/2197145>
<http:// learningapps.org/2274443>
<http://200baliv.org.ua>
<http://zno.if.ua>
<http://pravopys.net>
<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
<http://www.linguistika.com.ua>
<http://sum.in.ua>
http:// prometheus.org.ua/courses/course-v1:ZNO+UKR101+2017_T1/about
<http:// arealme.com/>